

U S N E S E N Í

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jaroslavy Skoumalové a soudců Mgr. Petra Sedláka, Ph.D. a JUDr. Václava Štencle, MA v právní věci žalobce: **Egeria, z. s.**, se sídlem Obchodní 1324, Otrokovice, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 1442/65, Praha 10, za účasti osob zúčastněných na řízení: **a) Děti Země – Klub za udržitelnou dopravu**, se sídlem Cejl 866/50a, Brno, **b) Ředitelství silnic a dálnic ČR**, se sídlem Na Pankráci 546/56, Praha 4, **c) město Holešov**, se sídlem Masarykova 628, Holešov, v řízení o žalobě proti rozhodnutí ze dne 28. 4. 2017, č. j. 313/570/17, 10523/ENV/17, o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku žalobě,

t a k t o :

Žalobě proti rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 28. 4. 2017, č. j. 313/570/17, 10523/ENV/17, **s e odkladný účinek p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 4. 2017, č. j. 313/570/17, 10523/ENV/17, kterým bylo částečně změněno rozhodnutí Krajského úřadu Zlínského kraje ze dne 28. 11. 2016, č. j. KUZL 46784/2016, jímž byla povolena výjimka dle § 56 zákona č. 114/1992 Sb., ze zákazu škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje 17 zvláště chráněných druhů a rodů živočichů v území dotčeném připravovanou výstavbou Dálnice D49, stavba 4901 Hulín – Fryšták v km 0,000 – 18,000 a ve zbytku bylo odvolání žalobce zamítnuto.

S podáním žaloby žalobce navrhl přiznání odkladného účinku žalobě. Tento návrh odůvodnil odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu a na čl. 9 odst. 4 Aarhuské úmluvy a čl. 10a směrnice 85/337/EHS. Věcně uvedl, že napadená výjimka byla nestandardně vydána teprve poté, co bylo vydáno územní rozhodnutí o umístění předmětné stavby, v důsledku čehož hrozí, že teď na základě předmětné výjimky stavebník již bude provádět terénní a zemní práce. Jestliže žadatel na základě žalovaného rozhodnutí začne výjimku konzumovat, může dojít k negativnímu zásahu do ochranných podmínek stovek jedinců zvláště chráněných druhů živočichů. Samotná výjimka se podle žalobce neslučuje s předchozím rozhodnutím, neboť podmínky obou rozhodnutí vzájemně kolidují. Dle žalobce konzumace výjimky ohrožuje čmeláky rodu *Bombus* a druhy: čolek obecný, rak říční, rosnička zelená, skokan skřehotavý, skokan štíhlý, netopýr dlouhouchý, netopýr hvízdavý,

netopýr rezavý, netopýr ušatý, netopýr večerní, netopýr vodní, bobr evropský, medvěd hnědý, rys ostrovid, vlk obecný a vydra říční. Jako další důvod žádosti o odkladný účinek uvedl žalobce tu skutečnost, že stavebník by mohl výjimku zkonzumovat ještě před tím, než soud rozhodne o žalobě, čímž by mohl biotopy nenávratně zničit, v čemž spatřuje žalobce nepoměrně větší újmu nežli ta, která hrozí při posečkání s realizací stavby.

Žalovaný vyjádřil nesouhlas s návrhem na přiznání odkladného účinku žalobě, neboť má za to, že napadené rozhodnutí je vydané v souladu se zákonem. Zmiňované zásady do biotopů jsou vesměs malé, spíše hypotetické a rozhodně nemají za následek nenávratné zničení biotopu.

K návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě se vyjádřily dvě osoby zúčastněné, které hodlají uplatňovat svoje práva.

Osoba zúčastněná a) souhlasí s tím, aby byl žalobě odkladný účinek přiznán. Poukazuje přitom na rozhodnutí zdejšího soudu v otázce zásahu do biotopů křečka polního, v jehož případě byl žalobě odkladný účinek přiznán. Dále také podotýká analogickou situaci žalob pro kácení dřevin rostoucích mimo les a rozhodování správních soudů v této věci. Podotkla také, že bylo vydáno nezákonně jen územní rozhodnutí, ale také stavební povolení pro dálnici R4901 jak vyplývá z rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. 12. 2011, č. j. 10 A 149/2010-74-80.

Osoba zúčastněná na řízení b) zcela nesouhlasí s žalobcovou argumentací. I bez přiznání odkladného účinku nenastane stav, kdy by se realizovaly takové úpravy, které by budoucí rozhodnutí činily jen zcela formálním. Osoby z řad dotčené veřejnosti nejsou zcela v případě návrhu na přiznání odkladného účinku zbaveny důkazního břemene. Žalobcem předložená tvrzení a důkazy o nepoměrně větší újmě, jež by mohla vzniknout nepřiznáním odkladného účinku, jsou naprosto nedostatečné. Stavba D49 je prioritní dopravní stavba a je z mnoha hledisek věcí veřejného zájmu. Závěrem vyjadřuje pochybnost o samotné aktivní legitimaci žalobce, neboť není nijak podložena faktickým žitím a působením lidí tvořících spolek v dané lokalitě.

K návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě se osoba zúčastněná c) ve stanovené lhůtě nevyjádřila.

Odkladný účinek žaloby a podmínky jeho přiznání jsou upraveny v § 73 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Podle ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s., soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

Přiznání odkladného účinku žalobě je institut zcela mimořádný, kterým je prolamována vykonatelnost napadeného rozhodnutí před tím, než je podrobeno soudnímu přezkumu ve věci samé. Na takové rozhodnutí je třeba zásadně hledět jako na zákonné a věcně i procesně správné, dokud není předeepsaným způsobem zrušeno. Při rozhodování o návrhu na přiznání

odkladného účinku soud nijak nepředjímá, jaké bude meritorní rozhodnutí ve věci samé. Přiznání odkladného účinku je proto odůvodnitelné toliko v ojedinělých případech splňujících zejména náročné kritérium existence specifické, konkrétní a prokázané vážné újmy.

Nejvyšší správní soud však již v rozhodnutí ze dne 29. 8. 2007, č. j. 1 As 13/2007-63, uvedl, že „na základě čl. 9 odst. 4 Úmluvy musí být stěžovatelům z řad dotčené veřejnosti, tedy i stěžovateli, vyhověno k jejich návrhům na přiznání odkladného účinku správní žaloby tak, aby nemohlo docházet k situacím, kdy v době rozhodování o správní žalobě již byl povolený záměr nevratně realizován (typicky provedení stavby). Pokud by návrhu na přiznání odkladného účinku vyhověno nebylo, došlo by k porušení čl. 9 odst. 4 Aarhuské úmluvy a čl. 10a směrnice, neboť poskytovaná soudní ochrana by nebyla včasná a spravedlivá.“

Z obsahu podané žaloby je zcela zřejmé a mezi účastníky není sporné, že napadené rozhodnutí, stejně jako rozhodnutí správního orgánu prvního stupně o výjimce dle § 56 zákona č. 114/1992 Sb. časově následuje až po vydání územního rozhodnutí.

Přiznání odkladného účinku je vázáno na kumulativním splnění dvou podmínek: první z podmínek by byla splněna tehdy, pokud by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku žalobě může vzniknout jiným osobám, a druhá podmínka je vázána na neexistenci rozporu s veřejným zájmem. Aby soud mohl žalobě odkladný účinek přiznat, musí žalobce v prvé řadě dostatečně podrobně a určitě tvrdit, že mu hrozí újma nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám. Na podporu svých tvrzení musí samozřejmě označit a soudu předložit patřičné důkazy.

Soud se nejprve zabýval první ze shora uvedených podmínek, tj. otázkou vzniklé nepoměrně větší újmy. Jestliže přiznání odkladného účinku navrhnou účastníci z řad dotčené veřejnosti, kteří se domáhají přezkoumání rozhodnutí v záležitostech životního prostředí, nelze s ohledem na závazky vyplývající pro Českou republiku z mezinárodního a evropského práva trvat na naplnění podmínky nenahraditelné újmy způsobené výkonem nebo jiným právním následkem rozhodnutí žalobci, jelikož žalobce jako občanské sdružení hájící ochranu životního prostředí není subjektem práva na životní prostředí (srov. usnesení Ústavního soudu sp. zn. 1. ÚS 282/97 ze dne 6. 1. 1998), a zároveň je omezen i v rozsahu, ve kterém může uplatnit své žalobní námitky (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2004, sp. zn. 7 A 139/2001). Prokázání takovéto újmy by bylo pro žalobce krajně obtížné či nemožné. Naopak je nutno při posuzování návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě vyjít z povinnosti soudu zajistit realizaci principů přístupu dotčené veřejnosti k soudu, jak jsou formulovány v Aarhuské úmluvě a směrnici o EIA. (viz rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě ze dne 20. 3. 2008, sp. zn. 22 Ca 43/2008).

Omezení daná při přezkumu výjimek, spojená s neexistencí územního rozhodnutí, v nyní posuzované věci nejsou dána (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2010, č. j. 6 As 42/2008-509). V rámci stavby je tak možno již nyní realizovat takové úpravy, které by mohly učinit soudní rozhodnutí zcela formálním. Za této situace existuje riziko zásahu do ochranných podmínek jedinců čmeláků rodu *Bombus* a druhů: čolek obecný, rak říční, rosníčka zelená, skokan skřehotavý, skokan štíhlý, netopýr dlouhouchý,

netopýr hvízdavý, netopýr rezavý, netopýr ušatý, netopýr večerní, netopýr vodní, bobr evropský, medvěd hnědý, rys ostrovid, vlk obecný a vydra říční, a může tak být zmařen účel účasti žalobce v řízení. Pokud má být vůbec poskytnuta žalobci efektivní ochrana, nelze postupovat jinak, než přiznat žalobě odkladný účinek.

Podle názoru soudu se takovýto postup nepřiměřeně nedotkne práv třetích osob ani nevznikne rozporu s veřejným zájmem. Ochrana životního prostředí je jedním ze základních požadavků na činnost moderního státu. Nelze akceptovat takový postup, který by učinil ochranu životního prostředí pouze iluzorní, a to ani v případě veřejně významných staveb, kterou bezpochyby komunikace D46 je. Podle názoru zdejšího soudu je naopak základním veřejným zájmem, aby předmětná komunikace byla vybudována za podmínek zachování ochrany životního prostředí. Soud proto rozpor s veřejným zájmem ani právy třetích osob neshledal.

Ze shora uvedeného tedy soud uzavírá, že má za kumulativně splněné podmínky § 73 s. ř. s., a proto návrhu žalobce vyhověl.

P o u ě n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 soudního řádu správního *a contrario*).

V Brně dne 10. srpna 2017

JUDr. Jaroslava Skoumalová, v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Kristýna Pejčochová